

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- คณะผู้วิจัยของคณะกรรมการวางแผนพัฒนาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและสวัสดิการสังคม สำหรับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5. การศึกษาเรื่องสาเหตุและปริมาณของการกระทำผิดซ้ำ. (เอกสารโรเนียว. 2528)
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2542. การวิจัยทางมานุษยวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2543. หลักฐานวิทยาวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บริษัท รามาการพิมพ์ จำกัด
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2539. มานุษยวิทยาภาพ : วัฒนธรรมทางภาพและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2539. ประเภทการวิจัยทางมานุษยวิทยาข้ามวัฒนธรรม (บรรณาธิการ) : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2541. วัฒนธรรมข่าวในสังคมไทยและนานาชาติ : บริษัท รามาการพิมพ์ จำกัด.
- จุฑารัตน์ เอื้ออานวย. เอกสารประกอบการสอน วิชาสังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรม เบื้องเบน คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2541 (อัดสำเนา)
- จุฑารัตน์ เอื้ออานวย. 2542. ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด : จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุวรรณ ศรีเมืองวัฒนา. 2541. สาเหตุการกระทำความคิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิง กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เจนฉา ท่าโพธิ์. 2542. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกี่ยวกับคดีผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราช เศวทิฎ. 2510. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โรศิมา กาญจนกุล. 2540. ความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีการทำร้ายร่างกายภรรยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชัยพร บุญเจริญ. 2541. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงที่เป็นผู้ใช้แรงงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลาง _____ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- นวลจันทร์ ทักนชัยกุล. 2529. การกระทำผิดความผิดของหญิง. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญพรชัย เมทนีกรชัย. 2542. การกระทำผิดซ้ำของผู้หญิง. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภัศรา ดันดีวัฒนา. 2535. การศึกษานฤตยภาพของผู้ต้องขังที่กระทำผิดต่อชีวิตและร่างกายในทัณฑสถานหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประจุณี ฉาวศิริ. 2532. การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประกายจันทร์ สุนทรศร. 2541. วิเคราะห์สาเหตุ การกระทำผิดคดีอุกฉกรรจ์ และสะท้อนขวัญของผู้ต้องขังหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภาพรรณ อุดมจรรยา. 2542. ปัญหาอาชญากรรมในครอบครัวไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการ ปัญหาอาชญากรรมในครอบครัว วิทยาลัยการยุติธรรม ร่วมกับสำนักข่าวสารอเมริกัน USIS. กรุงเทพมหานคร.
- ปัญชลี โชติคุต. 2541. การใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (สังคมวิทยา). กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิทักษ์ทอง อุดมเนตร. 2524. การศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าคนตายของผู้ต้องขังหญิง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศาด มุขแข็ง. 2530. การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2531. การศึกษาศถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์. รายงานการวิจัย คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิ์พงษ์. 2529. จิตวิทยาสังคมของจอร์จ เซอร์เบิร์ต มิด. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยหลักสูตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และโครงการพัฒนาวิชาการ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา.
- มณฑิพ คาราศรีศักดิ์. 2530. สรุปงานวิจัยปัญหาความรุนแรงในครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : โครงการบ้านพักผู้หญิง มูลนิธิผู้หญิง.
- มณฑิพ คาราศรีศักดิ์. 2527. มุดเหตุจูงใจในการฆ่าสามี : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- มัทนา เสดมี. 2539. วิถีชีวิตและชีวิตครอบครัวของหญิงรักหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญพิมพ์.
- วิระพล ไหว่จ่อ. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณี นายตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.
- วรากรณ์ ดวงจันทร์. 2530. การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของเด็กชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกตัญญู ต่อปัญหาสามีนอกใจทำร้ายร่างกายภรรยา : ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กชายในบ้านกตัญญู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิธร แสงพงศานนท์. 2520. ศึกษามิถิตของนักโทษหญิงในทัณฑสถานลาดยาวบางเขน พระนคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต. สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.
- สภาวิจัยแห่งชาติ. 2509. สาเหตุของการประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย. กรุงเทพมหานคร.
- ศาวิตรี ไพฑูริย์. 2533. ปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์. (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภัทรา สุภาพ. 2534. สังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรา สุภาพ. 2539. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- สุภัทรา สุภาพ. 2539. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- สุวรรีย์ ฉายากุล. 2524. แนวทางในการให้บริการสงเคราะห์ผู้ต้องขังหญิงของทัณฑสถานหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.
- เสริน ปุณณะหิตานนท์. 2533. การกระทำผิดในสังคม. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภ ฐิติกุลชัย. 2525. ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุทรไพศาล.
- เหมวรรณ เหมะนัด. 2523. ความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีผู้มิใช่ชายได้น้อย ในเขตเทศบาลเมืองอ้อมน้อยเมืองจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.
- อรัญ สุวรรณบุปผา. 2518. หลักอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- อัมพร ฐาบุร. 2532. อาชญาวิทยาและอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.

อรพินท์ ศพโชคชัย. 2542. ประเด็นสำคัญและข้อควรรู้เกี่ยวกับการล่วงเกินทางเพศ (Sexual Harassment). ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาสตรี มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร. (อัคราณา)

ภาษาอังกฤษ

Dobash, R.E., & Dobash, R.P. 1979. Violence against Wives. New York : The Free press.

Heidensohn. Frances. 1996. Woman and Crime. Second Edition Macmillan Press. London.

Simon, R. J. 1975. Woman and Crime. Massachusetts : D.C. Health and Co.,

Smart, C. 1976. Woman, Crime and Criminology : A Feminist Critique. London : Routledge and Regan Paul.

Straus, Mnarray. A Gelles Richard J. and Steinmetz, Suzanne K. 1980. Behind Closed Door : Violence in the American Family. Garden City, New York : Anchor Books.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ มท 0905/

78

กรมราชทัณฑ์

222 ถ. นนทบุรี 1 ต. สวนใหญ่

อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000

12 มกราคม 2543

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเข้าสัมภาษณ์นักโทษเด็ดขาดหญิง เพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน อาจารย์จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ทม. 0304/2845

ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2542

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการฯ ขอให้กรมราชทัณฑ์ พิจารณาอนุญาตให้ พันตำรวจโทหญิงปัทมาธิ์ สิทธิสรเดช นิสิตปริญญาโท สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เก็บข้อมูลนักโทษเด็ดขาดหญิง จำนวน 15 ราย ในทัณฑสถานหญิงกลาง เฉพาะรายคดีฆ่าสามี โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อประกอบการศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี” ตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม 2543 เป็นต้นไป จนกว่าจะแล้วเสร็จ ความแจ้งแล้ว นั้น

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้ว ขอให้นักศึกษา ติดต่อประสานงานวันเวลาที่จะดำเนินการกับทัณฑสถานหญิงกลางได้โดยตรง ทั้งนี้ ให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และคำแนะนำของเจ้าหน้าที่เรือนจำฯ อย่างเคร่งครัด และเมื่อนักศึกษาจัดทำรายงานการวิจัยดังกล่าวแล้วเสร็จ ขอให้จัดส่งให้แก่สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์ จำนวน 1 เล่ม เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้แจ้งให้นักศึกษาทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายรักษ์ สิกษมัต)

ผู้อำนวยการสำนักทัณฑวิทยา ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมราชทัณฑ์

สำนักทัณฑวิทยา

ส่วนมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง

โทร 9673380 โทรสาร 9673378

แบบสัมภาษณ์ประกอบการศึกษาวิจัย
เรื่อง
ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี

1. ปัจจัยภูมิหลัง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของภรรยาที่ฆ่าสามีและสามี

- อายุปัจจุบัน...../อายุขณะกระทำผิด...../สามีถึงแก่กรรมอายุ.....
- ท่านและสามีเติบโตที่ไหน
- หลังจากสมรส ท่านและสามีย้ายภูมิลำเนาหรือไม่
- ระดับการศึกษา.....อาชีพก่อนสมรส.....
- รายได้เดือนละประมาณ...../ภาระหนี้สิน.....
- กรณีไม่ได้ประกอบอาชีพ ใครเป็นผู้เลี้ยงดู.....

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวที่ให้กำเนิด / ของครอบครัวสามี (เท่าที่ทราบ)

- ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา
- อาชีพบิดา/มารดา.....
- สถานภาพบิดา/มารดา / สภาพครอบครัว
- ผู้เลี้ยงดูให้การเลี้ยงดูในวัยเด็กอย่างไร
- ผู้เลี้ยงดูให้อิสระในการคบเพื่อนต่างเพศอย่างไร
- บิดามีภรรยาหลายคนหรือไม่ / กรณีบิดามีภรรยาหลายคน มีความรู้สึกอย่างไรต่อบิดา
- บิดามารดามีปัญหาขัดแย้งกันหรือไม่ / เมื่อมีปัญหาขัดแย้ง บิดามารดาใช้ชีวิตแก้ปัญหาอย่างไร

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตสมรส

- พบกันที่ไหน/รักกันที่ไหน อย่างไร อายุเท่าไร
- แต่งงาน/อยู่กันอย่างไร มีพิธีแต่งงาน / ไม่มีพิธีแต่งงาน พ่อแม่รับรู้ / ไม่รับรู้
- ระยะเวลาอยู่กินกันนานเท่าไร/มีบุตรกี่คน / อายุเท่าไร

2. ปัจจัยด้านประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

- ก่อนแต่งงานเคยพบครอบครัวของสามีหรือไม่
- การแก้ปัญหาของครอบครัว เมื่อเกิดการขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว
เปรียบเทียบครอบครัวผู้ให้ข้อมูล เหมือนหรือแตกต่างกันในแง่ใดบ้าง
- ผู้ให้ข้อมูลและสามีรู้สึกอย่างไร ต่อพ่อแม่และครอบครัวของตน และ
คู่สมรสในแง่รูปแบบการเลี้ยงดู และรูปแบบการแก้ปัญหาโดยเฉพาะอย่าง
ซึ่ง ในด้านการใช้ความรุนแรง เพื่อยุติปัญหาความขัดแย้ง

3. ปัจจัยสาเหตุจากการถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจ การถูกข่มเหงทางเพศ

3.1 การถูกทำร้ายร่างกาย

- การทุบตีครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อใด หลังจากแต่งงานกี่ปี/มีความขัดแย้ง หรือได้
เถียงกันหรือไม่ อย่างไร/ใครเป็นผู้เริ่มทุบตี เริ่มด้วยการกระทำอย่างไร
- มีคนอื่นเห็นเหตุการณ์หรือไม่ ผู้เห็นเหตุการณ์ทำอย่างไร/ท่านคิดว่าผู้เห็น
เหตุการณ์รู้สึกอย่างไร
- ครอบครัวเดิมของทั้งสองฝ่ายอยู่ด้วยในขณะเกิดเหตุหรือไม่ ทำอะไรบ้าง
ถ้าไม่อยู่ หลังจากนั้นทราบหรือไม่มีการทุบตีกันเกิดขึ้น ผู้อื่นที่มีใช้คนใน
ครอบครัวสามีและท่านมีใครบ้าง บุคคลเหล่านี้มีปฏิกิริยาต่อท่านและสามี
อย่างไรบ้าง
- ความรู้สึกของท่านในขณะที่ถูกทุบตีเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
- มีการพูดคุยกันระหว่างท่านกับสามี เกี่ยวกับเรื่องการทุบตีหลังจากนั้น
หรือไม่ ถ้ามีเป็นเวลาที่ห่างจากเหตุการณ์ทุบตีครั้งแรกนานเท่าใด
- เคยคิดว่าจะป้องกันไม่ให้มีการทุบตีบ้างหรือไม่ ทำอย่างไร
- ท่านเคยต่อสู้หรือหลบเลี่ยงบ้างหรือไม่ ทำอย่างไร ผลของการกระทำนั้น
เป็นอย่างไร เคยขังความหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร

3.2 การถูกทำร้ายจิตใจ

- มีการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่างที่สามีมักใช้กับท่านแล้วทำให้ท่านรู้สึก
ว่าเป็นการบั่นบ้างหรือบั่นคั้นทางร่างกายและจิตใจหรือไม่ ถ้ามีพฤติกรรม
ใดบ้าง และมีการกระทำอย่างอื่นของสามีที่ทำให้ท่านรู้สึกว่าเป็นการทำร้าย
ทั้งทางร่างกายและจิตใจหรือไม่ ถ้ามี สามีมักทำพฤติกรรมอย่างไรบ้าง

3.3 การถูกข่มเหงทางเพศ

- ก่อนเกิดเหตุการณ์ ท่านรับประทานยาคุมกำเนิดเป็นประจำหรือไม่
- ก่อนเกิดเหตุ ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่

- ท่านร่วมหลับนอนกับสามีสัปดาห์ละ.....ครั้ง
- ท่านมีความพึงพอใจทุกครั้งที่ยร่วมหลับนอนกับสามีหรือไม่
- ท่านเคยรู้สึกเหมือนถูกบังคับให้ร่วมหลับนอนกับสามีหรือไม่
- สามีเคยร่วมหลับนอนกับท่านในลักษณะผิดปกติหรือไม่
- ขณะที่อยู่กับสามี ท่านเคยตำหนิหรือความใคร่ให้ตัวเองหรือไม่
- ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นนอกจากสามีหรือไม่
- กรณีมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น ท่านรู้สึกอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับสามี

4. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม

4.1 ค่านิยม ความเชื่อเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทที่เป็นใหญ่ของสามี

- ในครอบครัวคนที่รู้จัก ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าครอบครัวใดน่าชื่นชมยกย่องและเอาเป็นแบบอย่าง เพราะอะไร สามีเขาทำตัวอย่างไร และภรรยาทำตัวอย่างไร และครอบครัวใดที่ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าประสบความสำเร็จมากที่สุด
- มีการกระทำกิจกรรมอื่นใดที่ต้องปฏิบัติร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้าน เคียงกันที่ไม่ใช่สามีภรรยาและลูกบ้าง มีบุคคลที่ผู้ให้ข้อมูลและภรรยาต้องขออนุญาตก่อนทำการใด ๆ หรือไม่
- หลังแต่งงานแล้วยังมีการติดต่อกับญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงหรือไม่ ใครติดต่อโดยวิธีใด ทำไมติดต่อ เวลาที่มีภรรยาติดต่อกับญาติ หรือเพื่อนสามีทำอย่างไร ครอบครัวมักติดต่อกับใคร ถ้าต้องการขอความช่วยเหลือหรือขอคำปรึกษา
- ในครอบครัวใครบ้างที่มีรายได้แล้ว รายได้เหล่านั้นใครบ้างที่นำมาใช้จ่ายในบ้าน ใครเป็นคนจัดเรื่องการใช้จ่าย จัดการการใช้จ่ายอย่างไร รายได้รวมของบ้านพอใช้จ่ายหรือไม่ ถ้าครอบครัวมีรายจ่ายน้อย มีเงินเหลือเก็บมีวิธีการเก็บอย่างไร ใครเป็นคนเก็บเงิน เงินไม่พอใช้มีวิธีแก้ไขอย่างไร เคยกู้ยืมเงินหรือไม่ กู้จากใคร ใครเป็นคนกู้ยืม ถ้าจะกู้ยืมของสำคัญที่มีราคาสูง ใครเป็นคนตัดสินใจและดำเนินการตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ ของสมาชิกในครอบครัว เช่น การเรียนต่อของลูก การเปลี่ยนงานจะมีวิธีการตัดสินใจอย่างไร ในบ้านแต่ละคนมีหน้าที่ทำงานอะไรบ้างในครอบครัว ใครเป็นคนกำหนด ถ้าท่านป่วยใช้หรือมีงานยุ่ง สามีจะทำงานที่เรียกว่าเป็นงาน “แม่บ้าน” หรือไม่ เพราะอะไร
- ก่อนสมรสกับท่านสามีมีภรรยาอยู่แล้วหรือไม่
- เมื่อสมรสกับท่าน สามียังมีความสัมพันธ์กับภรรยาเดิมหรือไม่
- ระหว่างอยู่กับท่าน สามีมีภรรยาอื่นนอกจากท่านกับภรรยาเดิมอีกหรือไม่
- การที่สามีมีภรรยาใหม่ ท่านคิดว่าเป็นเพราะ

- สามีมีบุคลิกกับภรรยาอื่นหรือไม่
- สามีของท่านเคยจดทะเบียนสมรสซ้อนหรือไม่
- หลังสมรส สามีปฏิบัติต่อท่านเหมือนช่วงก่อนสมรสหรือไม่

ก. ความผิดหวังในชีวิตสมรส

- ท่านสมรสเมื่ออายุ.....สามี อายุ..... / ท่านสมรสรวมทั้งหมด.....ครั้ง
- การสมรสครั้งนี้เป็นครั้งที่..... / ก่อนเกิดเหตุ ท่านสมรสกับสามีมาเป็นระยะเวลา.....
- ก่อนสมรส ท่านใช้เวลาคบหากับสามีนานเท่าใด / การสมรสครั้งนี้ ท่านใช้เวลาในการตัดสินใจนานเท่าใด / เหตุผลของการสมรสครั้งนี้
- กรณีรักชอบกัน ท่านเริ่มต้นความรักอย่างไร / ท่านเริ่มต้นชีวิตสมรสกับสามีอย่างไร
- ท่านมีปัญหาการเริ่มต้นชีวิตหรือไม่ (เช่น รู้สึกคำด้อย, ไม่สมเกียรติ ฯลฯ)
- การสมรสครั้งนี้ ครอบครัวของท่านทราบหรือยอมรับหรือไม่
- ท่านเข้ากับบุคคลในครอบครัวของสามีได้หรือไม่
- ท่านมีภาระต้องอุปการะญาติพี่น้องของท่านหรือสามีหรือไม่
- ท่านมีบุตรหรือไม่ / กรณีไม่มีบุตร สามีของท่านต้องการบุตรหรือไม่
- บุตรของท่านมีปัญหาทางกายหรือจิตใจหรือไม่ / สามีของท่านรักและเอาใจใส่บุตรหรือไม่
- ถ้าสามีของท่านมีภรรยาอื่นนอกจากท่าน ท่านคิดว่า.....
- ท่านคิดว่าการอุปการะเลี้ยงดูครอบครัวเป็นหน้าที่ของ.....
- ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่สามีเป็นผู้นำครอบครัว / ท่านคิดว่าสามีควรมีหน้าที่ต่อครอบครัวอย่างไร / ท่านคิดว่าภรรยาควรมีหน้าที่ต่อครอบครัวอย่างไร
- ท่านคิดว่าภรรยาจำเป็นต้องรู้เรื่องสามีทุกเรื่องหรือไม่ / ท่านคิดว่าสามีควรขอคำปรึกษาจากภรรยาเมื่อมีปัญหาหรือไม่
- เมื่อถูกขัดใจหรือถูกทำให้โกรธ ท่านทำอย่างไร / ถ้าสามีทำให้ท่านไม่พอใจ ท่านทำอย่างไร / ช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์ท่านรู้สึกต่อสามีอย่างไร
- ท่านเคยมีปัญหาขัดแย้งกับญาติสามีหรือไม่
- เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสามีท่านแก้ปัญหาอย่างไร / เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสามี ท่านปรึกษาใคร
- ท่านเคยขอหย่าหรือขอเลิกกับสามีหรือไม่

- ท่านมีเพื่อนรายที่มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษหรือไม่ (เช่น เป็นที่ปรึกษาปัญหา คอยให้ความช่วยเหลือ รวมถึงมีความรู้สึกพิเศษมากกว่าความเป็นเพื่อนธรรมดา)
- ถ้าสามารถตั้งคืนชีวิตสมรสใหม่ได้ ท่านจะเลือกสามีคนนี้หรือไม่

5. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์กระทำผิด

- สถานที่เกิดเหตุ / เวลาที่เกิดเหตุ (ใครทำอะไรที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ทำไม จึงเป็นเช่นนั้น) / อาวุธและวิธีการใช้
- ท่านเคยมีความคิดที่จะฆ่าสามีมาก่อนหรือไม่
- ท่านเคยเห็นหรือได้ยินวิธีการฆ่าที่ท่านใช้กับสามีจากที่ไหนหรือไม่
- ก่อนตัดสินใจฆ่า สามีได้พูดหรือกระทำการใดที่ทำให้ท้อหรือขุ่น ให้ท่านฆ่าหรือทำร้ายร่างกายหรือไม่ / สภาพทางกายและจิตใจก่อนตัดสินใจฆ่า
- มีบุคคลอื่นร่วมมือหรือช่วยเหลือท่านในการก่อเหตุหรือไม่
- คำพูดหรือการกระทำสุดท้ายของสามี คือ.....
- ท่านเคยคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุหรือแรงผลักดันให้ท่านฆ่าสามี
- ท่านใช้เวลาในการตัดสินใจนานเท่าไร
- ก่อนตัดสินใจ ท่านเคยคิดหรือไม่ว่าถ้าสามีตาย ท่านและบุตรจะเป็นอย่างไร
- ความรู้สึกแรกของท่านเมื่อเหตุการณ์สิ้นสุด
- ถ้าท่านสามารถกลับไปอยู่ในเหตุการณ์อีกครั้งหนึ่ง ท่านจะ.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติความเป็นมาของทัณฑสถานหญิงกลาง กรุงเทพมหานคร

ทัณฑสถานหญิงกลาง เดิมเป็นส่วนหนึ่งของเรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบล ตำราญราษฎร์ อำเภอพระนคร กรุงเทพฯ การบังคับบัญชาขณะนั้นขึ้นอยู่กับเรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น เรือนจำกลางพิเศษกรุงเทพมหานคร ต่อมา พ.ศ. 2505 กระทรวงมหาดไทย ได้มีคำสั่งที่ 1349/1505 ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2505 กำหนดประเภทและอาณาเขตเรือนจำหญิง ในพื้นที่ 2 ไร่ 3 งาน 24 ตารางวา ภายในเรือนจำกลางคลองเปรมสมัยนั้น และให้ชื่อว่า “ทัณฑสถานหญิง” สำหรับการบังคับบัญชาขึ้นอยู่กับผู้บัญชาการเรือนจำกลางคลองเปรม จนกระทั่ง ในปี พ.ศ.2506 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ กำหนดให้มีทัณฑสถานหญิงขึ้น เป็นเอกเทศ มีฐานะเป็นกองเรียกว่า “ทัณฑสถานหญิงพระนคร” และเมื่อจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มมากขึ้น กรมราชทัณฑ์พิจารณาเห็นว่าไม่สะดวกในการควบคุม การฝึกวิชาชีพและฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ต้องขัง เนื่องจากอยู่กันอย่างแออัด ไม่สามารถจะขยายพื้นที่ได้ และมีวัตถุประสงค์ ที่จะรวมผู้ต้องขังหญิงที่คดี เด็ดขาดแล้ว จากเรือนจำและทัณฑสถานอื่น ๆ ไว้ด้วยกัน ในปี พ.ศ.2515 จึงได้ย้ายผู้ต้องขังหญิงมา อยู่ที่ทัณฑสถานหญิงปัจจุบัน ซึ่งเดิมเป็นที่ควบคุมนักโทษการเมืองสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ขณะนั้นมีจำนวนไม่ถึง 10 คน และได้เปิดทำการเป็นทางการเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2515 ต่อมาได้ มีคำสั่งที่ 13/2538 ลงวันที่ 16 มกราคม 2538 กำหนดให้ใช้ชื่อ “ทัณฑสถานหญิงกลาง”

เนื่องจากปัจจุบันมีจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ทัณฑสถานหญิง กลางมีพื้นที่คับแคบ ไม่เพียงพอแก่การควบคุม อบรมและฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง จึงต้องขยายอาณาเขต ออกไป จากเนื้อที่เดิม 12-2-98 ไร่ เป็นเนื้อที่ 17-0-98 ไร่ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับ ประกาศทั่วไป เล่ม 114 ตอนพิเศษ 57 ง. วันที่ 4 กรกฎาคม 2540 จัดตั้งเป็นแดนแรกรับ สำหรับ ควบคุมผู้ต้องขังแรกรับ ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาไต่สวน และผู้ต้องขังระหว่างสอบสวน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนีและให้อยู่ในระเบียบวินัย
2. แก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ให้เป็นบุคคลที่สามารถเข้ากับสังคมได้เมื่อพ้นโทษ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยให้การอบรมศึกษาวิชาสามัญ วิชาชีพ ตลอดจนการพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขัง ทั้งนี้เพื่อให้มีอาชีพคิดตัว และสามารถกลับความประพฤติเป็นพลเมืองดีของสังคม

ประเภทของผู้ต้องขัง

1. ควบคุมผู้ต้องขังหญิงที่อยู่ระหว่างสอบสวนของตำรวจ ระหว่างพิจารณาของศาล ค่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร และระหว่างอุทธรณ์ฎีกา ทุกประเภทคดี

2. ควบคุมผู้ต้องขังหญิงที่คดีเด็ดขาดแล้ว กำหนดโทษ ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป ถึง ประหารชีวิต และระหว่างอุทธรณ์ฎีกา ที่กำหนดโทษสูง จากเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ
3. รับผู้ต้องขังหญิง ซึ่งป่วยทั้งทางร่างกาย และจิตใจจากเรือนจำและทัณฑสถาน ทั่วประเทศ ตลอดจนผู้ต้องขังที่ดังครรรภ์
4. เป็นสถานที่รวบรวมผู้ต้องขังหญิงทุกประเภทคดี และมีหน้าที่คักผู้ต้องขังหญิง ประเภทต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดให้แก่ทัณฑสถานหญิงต่าง ๆ อีก 5 แห่ง คือ
  - ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงจังหวัดปทุมธานี
  - ทัณฑสถานหญิงชลบุรี จังหวัดชลบุรี
  - ทัณฑสถานหญิงห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์
  - ทัณฑสถานหญิงสงขลา
  - ทัณฑสถานหญิงธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร

อาคารสถานที่

1. ที่ทำการทัณฑสถานหญิงกลาง จำนวน 2 หลัง
2. เรือนนอนผู้ต้องขัง 5 หลัง ความจุผู้ต้องขัง 1,500 คน แบ่งเป็น
  - 2.1 เรือนนอนบัวรุณา
    - ชั้นล่าง ใช้เป็นสถานที่บริเวณทารก และที่ทำการงานกตัญญูผู้ต้องขัง
    - ชั้นบน ใช้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังแม่ลูกอ่อน, เด็กติดผู้ต้องขัง
  - 2.2 เรือนนอนเพทาย
    - ชั้นล่าง ใช้เป็นที่ออกกำลังกายของผู้ต้องขัง
    - ชั้นบน ใช้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม
  - 2.3 เรือนนอนไพฑูริย์
    - ชั้นล่าง ใช้เป็นห้องสมุด และสถานที่ฝึกวิชาชีพศิลปประดิษฐ์
    - ชั้นบน ใช้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดีตามโครงการที่นอนพิเศษ, ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างอุทธรณ์-ฎีกา และผู้ต้องขังกองนอน
  - 2.4 เรือนนอนบุษราคัม
    - ชั้นล่าง ใช้คุมขังผู้ต้องขังสูงอายุที่กำหนดโทษสูง
    - ชั้นบนใช้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังที่กำหนดโทษสูงคดีอาชญากรรมและคดีอื่น ๆ
  - 2.5 เรือนนอนไพถิน
    - ชั้นล่าง ใช้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังสูงอายุ และผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมที่กำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปี

— ชั้นบน ใช้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังวัยสาว

3. โรงงานฝึกวิชาชีพ 4 โรงงาน ใช้ฝึกวิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า

4. โรงเลี้ยง – โรงอบรม จำนวน 1 หลัง บรรจผู้ต้องขังประมาณ 700 คน ส่วนหนึ่งใช้

ในการฝึกวิชาชีพถึงประดิษฐ์

5. สุกกรรม เป็นสถานที่สำหรับเตรียมอาหารให้ผู้ต้องขัง

6. ร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังและฝึกวิชาชีพโภชนาการ

— ชั้นล่าง แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง จัดบริการอาหารและจำหน่ายเครื่องใช้ที่จำเป็นแก่ผู้ต้องขัง อีกส่วนหนึ่งเป็นฝึกวิชาชีพโภชนาการ ปูอาหารไปจำหน่ายที่ร้านอาหารชวนชมอนซด และร้านค้าหน้าทัชชสถาน

— ชั้นบนใช้เป็นที่พักของผู้ต้องขังและพัสดุของฝ่ายปกครอง

7. โรงเรือน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สถานที่จัดการเรียนการสอนทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และธรรมศึกษา และสถานที่ฝึกวิชาชีพทอเสรมสวย

8. สถานพยาบาล บรรจผู้ต้องขัง 30 เตียง

9. โรงงานซักรีด

10. ที่ทำการงานปกครองและพักเวรรักษาการณ์เจ้าพนักงาน

— ชั้นล่าง เป็นห้องทำงานของผู้อำนวยการทัชชสถานหญิงกลาง และใช้เป็นที่รับรองแขกที่เข้าเยี่ยมชมกิจการของทัชชสถานหญิงกลาง

— ชั้นบน เป็นที่พักของเจ้าพนักงานซึ่งเข้าเวรรักษาการณ์ ภายในทัชชสถาน

ในวถากลางคืน

11. ที่ทำการฝ่ายปกครองและรักษาการณ์ โดยเป็นศูนย์รวมและสั่งการของฝ่ายปกครองและรักษาการณ์

12. ที่พักญาติผู้ต้องขัง แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งใช้เป็นที่พักญาติและจำหน่ายสินค้าของร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง อีกส่วนหนึ่งใช้เป็นร้านจำหน่ายอาหารแก่เจ้าพนักงานและบุคคลทั่วไป

13. บ้านพักเจ้าพนักงาน จำนวน 124 หลัง

14. แคนนกรับ ประกอบด้วย

14.1 ที่ทำการฝ่ายปกครอง 1 หลัง

14.2 โรงอบรม 1 หลัง

14.3 เรือนนอน 4 ชั้น 1 หลัง

การฝึกวิชาชีพ

1. การฝึกวิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า
2. การฝึกวิชาชีพเสริมสวย
3. การฝึกวิชาชีพโภชนาการ
4. การฝึกวิชาชีพพิมพ์ดีดไทย
5. การฝึกวิชาชีพศิลปประดิษฐ์
6. การฝึกวิชาชีพเกษตรกรรม
7. การฝึกวิชาชีพคิไซน์
8. การฝึกวิชาชีพคอมพิวเตอร์เบื้องต้น
9. การฝึกวิชาชีพจัดดอกไม้สด
10. การฝึกวิชาชีพดนตรีสากล
11. การฝึกวิชาชีพดนตรีไทย

ซึ่งรายได้จากการฝึกวิชาชีพดังกล่าว จ่ายเป็นรางวัลปันผลให้แก่ผู้ต้องขัง 50 % ของกำไรสุทธิ

การให้การศึกษา

ทัณฑสถานหญิงกลางได้จัดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาผู้ใหญ่ ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดตั้งโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ในทัณฑสถานหญิงกลาง ชื่อว่า “โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่สตรีบางเขน” เปิดสอนทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และธรรมศึกษา

สายสามัญ ตั้งแต่ ป.1 – ม.6 และเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้เรียนชั้นอุดมศึกษาระดับมหาวิทยาลัย – สายวิชาชีพ มีการสอนวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า วิชาชีพเสริมสวย วิชาชีพโภชนาการ วิชาชีพพิมพ์ดีดไทย ฯลฯ ด้านธรรมศึกษา แบ่งเป็นการศึกษาธรรมศึกษาดรี ธรรมศึกษาโท และธรรมศึกษาเอก

กิจวัตรประจำวันของผู้ต้องขัง

(เว้นวันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์)

06.00 น.	ปล่อยจากห้องนอนให้ผู้ต้องขังทำธุระกิจส่วนตัว
07.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 น.	ฝึกวิชาชีพ ศึกษาวิชาต่าง ๆ ทำงานทั่วไป
12.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
13.00 น.	ฝึกวิชาชีพ ศึกษาวิชาต่าง ๆ ทำงานทั่วไป
15.30 น.	ออกกำลังกาย
16.00 น.	ทำธุระกิจส่วนตัว

- 16.30 น. รับประทานอาหาร
 18.00 น. ผู้ต้องขังขึ้นเรือนนอน
 19.00 น. ศวคมนตรี นั่งสมาธิ
 21.00 น. นอน

การปลดปล่อยผู้ต้องขัง

ทัณฑสถานหญิงกลาง จะดำเนินการปลดปล่อยผู้ต้องขังที่ได้รับโทษมาจนครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล นอกจากการปลดปล่อยดังกล่าวแล้ว อาจมีความปลดปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษ ตามคำพิพากษาของศาล หากผู้ต้องขังได้รับพระราชทานอภัยโทษ การลดวันต้องโทษจำคุก หรือการพักการลงโทษด้วย การขอพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคลอาจดำเนินการได้ตามที่ระบุไว้ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนการขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่นักโทษส่วนรวม รัฐบาลจะเป็นผู้ดำเนินการเนื่องในโอกาสสำคัญต่าง ๆ โดยจะออกเป็นพระราชกฤษฎีกา สำหรับการลดวันต้องโทษจำคุกนั้น นักโทษเด็ดขาดชั้นดี ชั้นดีมาก ชั้นเยี่ยม จะได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก คนละ 3, 4, 5 วันต่อเดือน ตามลำดับ นักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยม ชั้นดีมาก และชั้นดี จะได้รับการพักการลงโทษ 1 ใน 3, 1 ใน 4 และ 1 ใน 5 ตามลำดับ

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและบุตร

ทัณฑสถานหญิงกลาง ได้จัดสถานที่สำหรับผู้ต้องขังที่กำลังตั้งครรภ์ให้อยู่โดยเฉพาะ และจะให้แพทย์ซึ่งเข้ามาดูแลรักษาผู้ต้องขังในทัณฑสถานทำการตรวจเพื่อนำไปฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช โดยจะไปตรวจรักษาตามที่แพทย์นัดทุกครั้งเหมือนบุคคลทั่วไปภายนอก และเมื่อครบกำหนดคลอดต้องนำตัวไปคลอดที่โรงพยาบาลภูมิพลฯ และจะรับตัวกลับให้มาพักที่ที่ทัณฑสถานหญิงกลางเมื่อแพทย์อนุญาต โดยทัณฑสถานจะจัดที่สำหรับแม่และเด็กเป็นสัดส่วน จนกว่าแม่และเด็กจะมีสุขภาพแข็งแรงก็จะนำมาดูแลที่ห้องบรรเทาทารก ทั้งนี้เด็กที่คลอดในทัณฑสถานหญิงกลางหรือเด็กคิดมารมาจากภายนอก ทัณฑสถานจะอนุญาตให้อยู่กับมารดาได้จนอายุ 1 ปี หลังจากนั้นญาติของเด็กจะต้องมารับเด็กไปอุปการะเลี้ยงดูภายนอกทัณฑสถาน เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมที่จะให้เด็กอยู่ ประกอบกับ ได้มีมูลนิธิสภทศสังคมศึกษา-สงเคราะห์ และกลุ่มนิเวศ ได้จัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก “บ้านอาหาร” ขึ้น สำหรับเป็นสถานที่รองรับเลี้ยงเด็กคิดผู้ต้องขัง อายุระหว่าง 1-5 ปี ดังนั้น หากมารดาต้องโทษเกินกว่า 1 ปี และไม่มีญาติมารับไปอุปการะทางทัณฑสถานจะส่งเด็กเหล่านี้ไปเลี้ยงดูภายนอกทัณฑสถาน โดยมอบให้มูลนิธิเอกชนหรือกรมประชาสงเคราะห์ดูแลต่อไป กรมราชทัณฑ์ไม่มีงบประมาณสำหรับการเลี้ยงดูบุตรของผู้ต้องโทษ ดังนั้นทัณฑสถานจึงใช้เงินสวัสดิการและการขอรับความช่วยเหลือและรับบริจาคจากบุคคลภายนอก ในการจัดเครื่องอุปโภคบริโภค อาหารสามมื้อและอาหารเสริม เช่น นมถั่วเหลือง นมสด

และผลไม้ ซึ่งจะแจกให้ทุกวัน ๆ ละ 1 ครั้ง นอกจากทัชชสถานจะให้การเลี้ยงดู และจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ทัชชสถานยังได้รับความร่วมมือจากองค์กรพันธมิตรอื่นจําในการจัดบุคลากรมาให้ความรู้ คำแนะนำที่เกี่ยวกับการดูแลเด็กอ่อนให้กับมารดาและพี่เลี้ยงเด็ก พร้อมทั้งให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ของเล่นในการพัฒนาการเด็กอีกด้วย

บริการด้านการรักษาพยาบาล

ทัชชสถานหญิงกลาง มีสถานพยาบาลซึ่งสามารถรับผู้ป่วยได้ 30 เตียง มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำ 6 คน โดยแพทย์จากโรงพยาบาลกลางกรมราชทัณฑ์ เป็นผู้มาตรวจรักษา ซึ่งจะมาทำการตรวจตําแหน่ง 2 ครั้ง สถานพยาบาลแห่งนี้นอกจากรับผู้ต้องขังป่วยในทัชชสถานหญิงแล้ว ยังรับผู้ต้องขังหญิงซึ่งป่วยจากเรือนจําและทัชชสถานต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั้งนี้ เพื่อมาพักรักษาตัวหรือว่าตัวไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลกลางกรมราชทัณฑ์ หรือ โรงพยาบาลอื่น ๆ ภายนอกตามความเห็นของแพทย์

การจัดสวัสดิการนันทนาการและการให้การสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง

1. จัดให้มีร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง ทั้งภายในและภายนอกทัชชสถาน
2. แจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคที่จําเป็น เช่น ผ้าห่ม เสื้อผ้า และการซักโรค เป็นต้น
3. จัดหาน้ําคืมที่สะอาดเพียงพอไว้บริโภค
4. จัดหาอุปกรณ์เพื่อความบันเทิง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดีโอ เครื่องดนตรี และจัดให้มีการออกกำลังกาย เช่น แอโรบิคคําน้ําทํานานทุกวัน
5. การจัดค้ํงห้องสมุด
6. จัดอุปกรณ์การเล่นกีฬา เพื่อออกกำลังกาย
7. การบริจาคช่วยเหลือขององค์กร การกุศลในโอกาสต่าง ๆ
8. เปิดโอกาสให้เชื่อมผู้ต้องขังได้ทุกวันในเวลาราชการ

ปัญหาและอุปสรรค

1. ปัญหาเกี่ยวกับจํานวนผู้ต้องขังที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

ทัชชสถานหญิงกลางสามารถรองรับผู้ต้องขังได้ 1,500 คน แต่ปัจจุบันมีผู้ต้องขังอยู่ในทัชชสถานหญิงกลางถึง 5,210 คน ปี พ.ศ.2542 ทัชชสถานหญิงกลางจึงได้ขยายแดนออกไปอีกในเนื้อที่ 4 ไร่ ไว้สำหรับควบคุมผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์ฎีกา, ระหว่างพิจารณาได้สวน และระหว่างสอบสวน สามารถรองรับผู้ต้องขังได้ 500 คน แต่ปัจจุบันมีผู้ต้องขังอยู่ในแดนใหม่ถึง 1,700 คน และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทําให้ภาวะเกิดภาวะผู้ต้องขังจํานวนเกินพื้นที่

ผู้ต้องขังอยู่อย่างแออัดขัดเขียด อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการจําแนกลักษณะผู้ต้องขัง ในการที่จะแยกผู้ต้องขังประเภทต่าง ๆ ออกจากกัน เพื่อมิให้มีการถ่ายทอดพฤติกรรมในการกระทำความผิดให้แก่กัน

2. ปัญหาอัตราค่าจ้างเจ้าพนักงาน

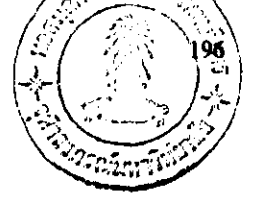
เนื่องจากผู้ต้องขังมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันมีผู้ต้องขังอยู่ในทัณฑสถาน ๑ ถึง 4,900 คน แต่มีเจ้าพนักงานเพียง 187 คน ทำให้ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเพราะเจ้าพนักงานส่วนหนึ่งจะต้องไปปฏิบัติหน้าที่ประจำศาลต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 7 ศาล และประจำโรงพยาบาลนิติจิตเวช ทำให้ในเวลากลางวันตั้งแต่ 12.00 น. – 13.00 น. และเวลาอื่น ตั้งแต่ 16.30 น. – 19.00 น. จะต้องจัดเจ้าพนักงานมาปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการณ์เสริมหมุนเวียนกันทุกวัน เนื่องจากเป็นเวลาที่ผู้ต้องขังทำกิจกรรมส่วนตัว และกลับจากศาลต่าง ๆ

3. ปัญหาเกี่ยวกับคํานงบประมาณ

ทัณฑสถานหญิงกลาง ได้จัดทำโครงการเพื่อของบประมาณก่อสร้างปรับปรุงสถานที่ทำการและห้องเยี่ยมญาติ เนื่องจากอาคารที่ทำการเดิม ปัจจุบันใช้เป็นที่ทำการของส่วนให้คำปรึกษาและพัฒนาผู้ต้องขังหญิง ฝ่ายศึกษาศาสตร์ ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง ห้องเยี่ยมของสถานทูต ทนาย และที่เยี่ยมญาติของผู้ต้องขัง เป็นอาคารไม้ 2 ชั้น สร้างมานานกว่า 30 ปี สภาพชำรุดทรุดโทรมมาก ไม้เก่าหมดสภาพหากปล่อยไว้อาจเป็นอันตรายแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพราะไม่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ ประกอบกับในปัจจุบันมีผู้ต้องขังเพิ่มจำนวนมากขึ้น จำนวนญาติ ทนาย และเจ้าหน้าที่สถานทูตมาติดต่อขอเยี่ยมผู้ต้องขังมากขึ้นในแต่ละวัน แต่สภาพห้องเยี่ยมคับแคบ ไม่สะดวกต่อผู้มาติดต่อ ทัณฑสถานหญิงกลางจึงได้จัดทำโครงการก่อสร้างที่ทำการและห้องเยี่ยมญาติ งบประมาณค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างเป็นเงิน 5,859,000 บาท กรมราชทัณฑ์จัดสรรงบประมาณให้แล้ว แต่ต้องถูกตัดงบประมาณไป เมื่อปีงบประมาณ 2540 ขณะนี้อยู่ระหว่างการขออนุมัติใช้เงินนอกงบประมาณก่อสร้างเฉพาะส่วนที่เป็นห้องเยี่ยมญาติ และห้องทนายไปก่อน หากกรมราชทัณฑ์ไม่ขัดข้องจะได้ดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

4. ปัญหาบ้านพักเจ้าพนักงาน ไม่เพียงพอ

ปัจจุบันทัณฑสถานหญิงกลางมีเจ้าพนักงาน 187 คน เจ้าพนักงานที่อาศัยบ้านพักขณะนี้เพียง 83 ราย ไม่มีบ้านพักอีก 83 ราย ต้องเช่าบ้านเป็นจำนวนมาก หรืออยู่ห่างไกลจากที่ทำงานมาก อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการปฏิบัติงานด้านเวชอนามัย หากมีเหตุการณ์จะระดมกำลังเจ้าพนักงานได้ลำบาก

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

พันตำรวจโทหญิงปัทมาณีย์ ติทธิสรเดช เกิดเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2502 ที่กรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาปริญญาตั้งคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา
2523 และสำเร็จการศึกษาปริญญานิติศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2532
และเข้ารับการศึกษาต่อในหลักสูตรตั้งคมวิทยามหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2541 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง รองผู้กำกับ
การ 1 กองทะเบียนพล สำนักงานกำลังพล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย